

several appointed **times** and thus] villages may [at times] advance [the reading] to the day of assembly [i.e., to the Monday, or Thursday before Purim. The villagers would assemble in town, a) to bring their cases to the courts which were in session every Monday and Thursday and b) to hear

אֵלָא שְׁהַכְּפָרִים מְקַדְמִין לְיוֹם הַכְּנִסָּה: **ב** כִּיצַד, חָל לְהֵיּוֹת יוֹם אַרְבַּעַה עָשָׂר בְּשַׁנִּי, כְּפָרִים וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם, וּמְקַפּוֹת חוֹמָה לְמַחֵר. חָל לְהֵיּוֹת בְּשַׁלִּישִׁי אִו בְּרִבְעִי, כְּפָרִים מְקַדְמִין לְיוֹם הַכְּנִסָּה, וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם, וּמְקַפּוֹת חוֹמָה לְמַחֵר. חָל לְהֵיּוֹת בַּחֲמִישִׁי, כְּפָרִים וְעִירוֹת

the public Torah reading in accordance with the enactments of Ezra the Scribe. The Rabbis allowed them to advance the reading, lest when they return home they may not find anyone capable of reading the *Megillah* and would have to return to town to find someone capable of reading the *Megillah*].

(2) How so? If the fourteenth [of Adar] falls on Monday, the villages and large towns read on that day, and the walled cities read on the next day. If it [the fourteenth] falls on Tuesday, or Wednesday, the villages advance the reading to the court day [i.e., the previous Monday which is either the thirteenth or the twelfth], the large towns read on that day and the walled cities on the next day. If [the fourteenth falls] on Thursday, the villages and large towns read on that

רבנו עובדיה מברטנורא

למשפט לפי שבית דין יושבים בשני וחמישי בתקנת עזרא. אי נמי, מתכנסים הכפרים לעיירות בשני וחמישי לשמוע קריאת התורה, והכפרים אינם בקיאים כל כך לקרות וצריכים שיקראנה להם אחד מבני העיר, ולא הטריחום חכמים לחזור ולבוא ביום ארבעה עשר כדי שיהיו פנויים ביום פורים להספיק צרכי סעודת פורים לבני העיירות. ומצאו לדבר זה רמז מן המקרא דכתיב (אסתר ט) לקיים את ימי הפורים האלה בזמניהם, ואי לא תקון מרדכי ואסתר אלא ארבעה עשר וחמשה עשר הכתובים במקרא, לימא קרא בזמנם, מאי זמניהם, שמע מינה עוד שני זמנים אחרים חוץ מאותן הכתובים במגילה. ושלושה עשר לא צריך קרא לרבויהי שיהא ראוי לקריאה, שעיקר הנס בו היה, שבו נקהלו להנאם מאויביהם בין בשושן בין בשאר מדינות, על כרחך לא רבי קרא אלא אחד עשר ושנים עשר. ואין לומר דרבי ששה עשר ושבעה עשר שלאחר ארבעה עשר וחמשה עשר הכתובים במגילה, דאמר קרא (שם) ולא יעבור: **ב** חל להיות ארבעה עשר בערב שבת. עיירות ומוקפין קורין בו ביום, שאין קריאת מגילה בשבת, גזירה שמא יטלנה בידו ויעבירנה ארבע אמות ברשות הרבים. ואם יאחרנה עד אחד בשבת הוי ליה ששה עשר, ואמר קרא ולא יעבור. ואע"פ שבני הכרכים קורין המגילה בארבעה עשר כשחל חמשה עשר להיות בשבת, מכל מקום אין קורין ויבא עמלק אלא בשבת שהוא יום חמשה עשר ומפסירם פקדתי, ושואלין ודורשין בהלכות פורים כל אותה שבת. וסעודת פורים אית דאמרי דעבדי לה ביום ארבעה עשר שבו קורין את המגילה, ואית דאמרי דמאחרין אותה לאחר השבת. והכי משמע בירושלמי דסעודת פורים שחל להיות בשבת מאחרין ולא מקדימין. ולכולי עלמא

day and the walled cities on the next day. If [the fourteenth falls] on Friday, the villages advance the reading to the court day [Thursday, the thirteenth,] and the large towns and [even] the walled cities [which normally read on the fifteenth] read on that day [since the Sages instituted that one may not read the *Megillah* on shabbat lest one come to carry it in a public area, and it may not be postponed to Sunday. This is derived from the verse which states: "And it [i.e., its reading] shall not pass" (Esther 9:27). We thus deduce that its reading may never be postponed]. If [the fourteenth falls] falls on shabbat, the villages and large towns advance the reading to the court day [the previous Thursday the twelfth] and the walled cities read on the next day [i.e., Sunday]. If it [the fourteenth] falls on Sunday the villages advance the reading to the court day [the previous Thursday, the eleventh,] the large towns read on the same day and the walled cities on the next day [the fifteenth].

(3) What is considered a large town? One that has in it ten men of leisure, [supported by the community to be available at all times for a *minyan*], less than this is considered a village. Regarding these [times, when the *Megillah* may be read,] it was stated that they may advance the reading [when Purim falls on shabbat] but may not postpone. [The day on which the family brought wood they would bring voluntary offerings, and it was declared a holiday] However, [if] the day of wood-offering [when certain families obligated themselves to donate wood for the altar, which were accompanied with voluntary offerings, fell on shabbat

רבנו עובדיה מברטנורא

אין עושין אותה בשבת: **חל להיות**. ארבעה עשר באחד בשבת. כפרים מקדימין ליום הכניסה. דהוי ליה אחד עשר. והני מילי שהקילו חכמים לבני הכפרים להקדים ליום הכניסה, בומן שישראל שרויין על אדמתן ושלוחי ב"ד יוצאים להודיע מתי קידשו בית דין החדוש ומתי הפסח נקבע. אבל בזמן הזה שהעם מסתכלין בקריאת המגילה ומונים ממנה שלשים יום לפסח, אם יקדימו הכפרים קריאתן הרי יעשו הפסח לסוף שלשים יום של קריאה, ונמצאו אוכלין חמץ בימים אחרונים של פסח, לפיכך אין קורין אותה אלא בזמנה: **ג עשרה בטלנין**. של בית הכנסת, שבטלים ממלאכתן וזוננים משל צבור כדי להיות מצויין תמיד בשעת התפלה בבית הכנסת: **באלו אמרו**. בזמנים של מגילה אמרו מקדימין אם חל זמן קריאתה בשבת: **אבל זמן עצי הכהנים והעם**. שהיו משפחות

גדולות קורין בו ביום, ומקפות חומה למחר. חל להיות ערב שבת, כפרים מקדימין ליום הכניסה, ועירות גדולות ומקפות חומה קורין בו ביום. חל להיות בשבת, כפרים ועירות גדולות מקדימין וקורין ליום הכניסה, ומקפות חומה למחר. חל להיות אחר השבת, כפרים מקדימין ליום הכניסה, ועירות גדולות קורין בו ביום, ומקפות חומה למחר: **ג** איזו היא עיר גדולה, כל שיש בה עשרה בטלנים. פחות מכאן, הרי זה כפר. באלו אמרו, מקדימין ולא מאחרין. אבל זמן עצי

(see Ta'anit 4:5)], the [fast of the] ninth of Av [or any other fast], the [offering of the] *hagigah* [sacrifice which was obligatory for everyone to bring on the first day of the three Festivals but could be made up for, for seven days] and the [day] of assembling the people [where the entire nation, the men, woman and children, even those too young to walk, came up to Jerusalem to hear the King read from the Torah (see Deuteronomy 31::12) if these fell on shabbat] they are postponed [till Sunday] and [since the time of their obligation has not yet arrived they] may not be advanced. Although it was stated that the times [of reading the *Megillah*] are advanced forward and may not be postponed, it is permissible on these alternative days to mourn, to fast, and to distribute gifts to the poor. Rabbi Yehudah says: When is this said? In places where people come to town on Mondays and Thursdays (see above Mishnah 1), however, in places where they don't come to town on Mondays and Thursdays the *Megillah* is read only on its proper day.

(4) If the *Megillah* was read in the first Adar, and subsequently the year was prolonged, it is read again in the second Adar. There is no difference between the first Adar and the Second Adar except in regard to reading the *Megillah* and the distribution to the poor [however, fasting and eulogies are prohibited on the fourteenth and the fifteenth of both Adar I and Adar II].

(5) There is no difference between Festivals and shabbat [regarding the laws of prohibited labor] except regarding the preparation of food [which is permitted on

רבנו עובדיה מברטנורא

לישראל שקבועים להם ימים בכל שנה להביא עצים למקדש לצורך המערכה, ומביאין קרבן עצים עמהם עולות נדבה, אם חל להיות בשבת מאחרים ליום מחר: **ותשעה באב**. והוא הדין שאר תעניות אם חל אחת מהן להיות בשבת: **וחגיגה**. אם חל יום טוב בשבת, דוחין שלמי חגיגה למחר, שהרי יש לה תשלומין כל שבעה. וכן הקהל את העם, שהיה המלך קורא בספר משנה תורה וכל העם חייבין לבוא ולהביא את טפם, כדכתיב (דברים לא) האנשים והנשים והטף, ובשבת אי אפשר ודוחין אותו למחר: **ולא מקדימין**. דאכתי לא מטא זמן חיוביהו. ותשעה באב, דאקדומי פורענותא לא מקדימין: **ד אין בין אדר ראשון לאדר שני וכו'**. הכי קאמר, אין בין ארבעה עשר וחמשה עשר של אדר

כהנים ותשעה באב וחגיגה והקהל, מאחרין ולא מקדימין. אף על פי שאמרו מקדימין (ולא מאחרין), מתרין בהספד ובתעניות ומתנות לאביונים. אמר רבי יהודה, אימתי, מקום שנכנסין בשני ובחמישי. אבל מקום שאין נכנסין לא בשני ולא בחמישי, אין קורין אותה, אלא בזמנה: **ד קראו את המגלה באדר הראשון ונתעברה השנה, קורין אותה באדר השני, אין בין אדר הראשון לאדר השני אלא קריאת המגלה ומתנות לאביונים: ה אין בין יום טוב לשבת, אלא אכל נפש**

Festivals but prohibited on shabbat. This Mishnah follows the view of the School of Shammai, that a person may not carry out on a Festival to a public domain an infant, or a *lulav*, or a Torah scroll nor anything which is not

for the purpose of preparing food. However the *halachah* follows the view of the School of Hillel [who apply the principle of “*mitoch*” and thus once carrying is permitted for the purpose of food preparation, it is also permitted even when not for that specific purpose]. There is no difference between shabbat and Yom Kippur only regarding the [punishment for its] deliberate violation one [i.e., shabbat] is punishable by a human court while the other [Yom Kippur] by *karet* [through Heaven, however, if properly warned, and witnessed, he receives lashes].

(6) There is no difference between one who is forbidden by vow to derive any benefit from someone, and one who is forbidden by vow to receive food from him, except regarding setting foot on his property [the one forbidden by vow to derive benefit may not step foot on the other's property] and [he may not borrow] utensils that are not used for preparing food [while the one forbidden by vow to receive food, may borrow utensils that are not used for food and are not usually rented, however, a utensil that is usually rented may not be borrowed, since he may use the monetary gain that he saves to purchase food]. There is no difference between a vow-offering and a freewill-offering only that regarding vowed

רבנו עובדיה מברטנורא

ראשון לארבעה עשר וחמשה עשר של אדר שני אלא מקרא מגילה ומתנות לאביונים, הא לענין הספר ותענית זה וזה שוין: **ה אין בין יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד.** מתניתין בית שמאי היא דאמרי (ביצה יב.) אין מוציאין את הקטן ולא את הלולב ולא את הספר תורה לרשות הרבים כיון שאין בהם צורך אוכל נפש. ואין כן הלכה אלא כדברי בית הלל דאמרי מתוך שהותרה הוצאה לצורך אכילה, הותרה נמי שלא לצורך אכילה. ואיכא נמי מילי אחריני שאסורים בשבת ומותרים ביום טוב אע”פ שאינם צורך אוכל נפש, כגון משילין פירות דרך ארובה ביום טוב אבל לא בשבת; **שזה זדונו בידי אדם.** שבת יש בה מיתת בית דין: **ו אין בין המודר הנאה.** אין מודר הנאה חמור ממודר מאכל אלא דריסת הרגל, שמודר הנאה אסור לו ליכנס בתוך שלו, ומודר מאכל מותר: **וכלים שאין עושין בהן אוכל נפש.** מותר להשאילן למודר מאכל. ודוקא במקום שאין משכירין כיוצא בהן, אבל במקום שמשכירין כיוצא בהם, אסור, דכל הנאה המביאה לידי מאכל שאם לא ההנהו זה מחוסר בה שוה פרוטה, הנאת מאכל היא, שהרי ראויה אותה פרוטה לקנות בה מאכל: **נדר.** האומר הרי עלי עולה, ולאחר זמן הפרישה ונאבדה, חייב באחריותה: **נדרה.** האומר הרי זו עולה, ונאבדה,

offerings one is responsible for them [if they got lost] whereas regarding freewill-offerings one is not responsible for them if they got lost.

(7) There is no difference between a *zav* [a male who experiences an impure discharge (see Leviticus 15:1-15)] who sees two discharges and one who sees three [regarding the level

of impurity] except for [the purification process, where one who has three discharges requires] the bringing of an offering (ibid. 15:14). There is no difference between [one who has spot-like afflictions on his skin and was pronounced] a quarantined *metzora* [by the priest] and [one who after further inspection by the priest] was pronounced a confirmed *metzora*, see Leviticus 13:1-12], except for letting the hair grow wild and the rending of garments [which is required of a confirmed *metzora*]. There is no difference between [the procedure of the day that] one who becomes pure from being a quarantined [*metzora*] and one who becomes pure from a confirmed [*metzora*] only [that the confirmed *metzora* has] the requirement of shaving [his entire body and [also has the rite of the] birds (see Leviticus 14:4). [The Mishnah does not deal with the sacrificial offerings required only by the confirmed *metzora* on the eighth day.]

(8) There is no difference between Scrolls of Scripture and *tefillin* and *mezuzot* only that scrolls may be written in any language whereas *tefillin* and *mezuzot*

רבנו עובדיה מברטנורא

אינו חייב באחריותה, שהרי לא קבלה עליו. אבל לענין בל תאחר זה וזה שוין, כדכתיב (דברים כג) כאשר נדרת לה' אלהיך נדבה אשר דברת בפיך. הרי נדר ונדבה אמורים בענין: ז שתי ראיות. בין ביום אחד בין בשני ימים רצופים. וכן שלש ראיות בין ביום אחד בין בשלשה ימים רצופים, או שתיים ביום אחד ואחת למחר: אלא קרבן. שזב הרואה שתי ראיות אינו טעון קרבן. אבל לענין לעשות משכב ומושב אב הטומאה ואפילו לא נגע בהן, וספירת שבעה משיפוסק מזובו, שצריך למנות שבעה נקיים קודם שיטבול, זה וזה שוים: אין בין מצורע מוסגר. שטעון הסגר כדכתיב (ויקרא יג) והסגירו הכהן שבעת ימים: למצורע מוחלט. שטמאו הכהן לגמרי: אלא פריעה ופרימה. הא לענין שלוח וטומאה זה וזה שוין: אין בין טהור מתוך הסגר לטהור מתוך החלט אלא תגלחת וצפרים. דגבי תגלחת וצפרים כתיב (שם יד) והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע, יצא מוסגר שצרעתו תלויה בימים, שאפילו נרפא צריך להיות מוסגר שבעה ימים. אבל לענין טהרה במקוה זה וזה שוין. דבטהור מתוך הסגר נמי כתיב (שם יג) וכבס בגדיו וטהר. ואע"ג דאיכא נמי קרבנות אשם ולוג שמן, מיהו הכא

must be written in [Hebrew] *Ashurit* [script]. Rabban Shimon ben Gamliel says: Even Scrolls [of Scripture were prohibited from being written in any language] except [in] Greek. [This is based on the verse: **יפת אלהים ליפת וישכן באהלי שם** (Genesis 9:27), which the Gemara (9b) interprets as meaning:

“May the God given beauty of Yefet, (i.e., his language) dwell in the tents of Sheim, (i.e., the tents of Torah)”.]

(9) There is no difference between a [High] priest anointed with the oil of anointment and one [who was appointed after the oil of anointing had been discontinued from the times of King Yoshiyahu onward and is appointed by] wearing the additional garments except for the bull offered for the unwitting violation of any of the commandments [where he rendered an incorrect decision and committed something which is punishable by *karet* if done willfully, however, a high priest who was not anointed brings the regular sin-offering of a female sheep, or goat]. There is no difference between a [High] priest who is currently serving to one who has served in the past [and who temporary replaced the High priest during a period of disqualification] except for the bull of Yom Kippur (see Leviticus 16:3 ff.) and the tenth of an ephah [meal-offering (see *ibid.* 6:12) of which only one may be offered and is exclusive to the high priest in service. However, he is considered a High priest regarding all other laws such as wearing the additional garments during the *עבודה* and marriage etc.].

(10) There is no difference between a great *bamah* [the altar used by the public

רכנו עובדיה מברטנורא

ביום טהרתו ורפואתו הוא דקתני, ולא איירי בקרבנות שהן בשמיני: **ה נכתבין בכל לשון**. בכתב של כל אומה, ובלשון של כל אומה: **אין נכתבין אלא יונית**. וטעמא דשרי ספרים ביונית יותר משאר לשונות, דאמר קרא (בראישית ט) יפת אלהים ליפת וישכון באהלי שם, יפיפותו של יפת, כלומר, הלשון היפה שבכל בני יפת, ישכון באהלי שם, ואין לך לשון היפה בכל בני יפת כלשון יוני. והלכה כרבן שמעון בן גמליאל. מיהו בזמן הזה כבר אבד אותו לשון יוני ונשתבש, לפיכך אין כותבין ספרים בזמן הזה אלא בכתב הקודש ובלשון הקודש: **ט למרובה בבגדים**. כהנים ששמשו בבית שני, ואף בבית ראשון מין יאשיהו ואילך שנגזזה צלוחית של שמן המשחה בימיו, ולא היו כהנים גדולים אלא בלבישת הבגדים בלבד: **פר הבא על כל המצוות**. כהן משוח שהורה היתר בדבר שזדונו כרת, ועשה כהוראתו, מביא פר כדכתיב (ויקרא ד) ואם הכהן המשיח: **כהן המשמש**. כהן גדול שאירע בו פסול ומינו אחר תחתיו ועבר פסול וחזר לעבודתו, והעבירו הבא תחתיו, הראשון קרוי משמש, והשני עבר: **אלא פר יום הכפורים**. שאי אפשר להביא שנים. וכן עשירית האיפה חביתי כהן גדול

in the pre-Shiloh and pre-Temple era, at the Tabernacles of Gilgal, Nov, and Gibeon] and a small *bamah* [which were private altars that were permitted at those times] only regarding [time fixed offerings such as] the *pesah* offering [thus any offering for which the Torah mandated a fixed time may only be offered on the great *bamah*]. This is the general

rule: Any animal brought as a vow or a freewill-offering may be offered on a [small] *bamah*, however, that which is not a vow or a freewill-offering may not be offered on a [small] *bamah*.

(11) There is no difference between [the laws of the Tabernacle era at] Shiloh and [the Temple era in] Jerusalem only that in Shiloh sacrifices of a lesser degree of sanctity and second tithes were permitted to be eaten anywhere within sight [of Shiloh], whereas in Jerusalem [they were] only [permitted] within its walls. Both here and there sacrifices of a greater degree of sanctity were eaten only within the curtains [of the Tabernacle courtyard or the courtyard walls of the Temple]. After the sanctification of [the] Shiloh [Tabernacle] the *bamah* could once again become permitted [as occurred after the destruction of Shiloh] however, after the sanctification of Jerusalem *bamot* were no longer permitted.

רבנו עובדיה מברטנורא

שבכל יום שאי אפשר להביא שנים הא לכל שאר דברים, זהו זה שוין. אם בא להקטיר או לעבוד שום עבודה, משמש בשמונה בגדים. ושניהם מצוין על הבתולה, ומוזהרים על האלמנה. ומקריבין אונגין: **אין בין במה גדולה**. בשעת היתר הבמות מיירי. במה גדולה היא במת צבור שהיתה בנוב וגבעון: **לבמה קטנה**. של כל יחיד ויחיד, שכל אחד היה עושה במה לעצמו: **אלא פסחים**. וכל שהוא כעין פסחים דהיינו החובות שקבוע להן זמן כפסח, כגון תמידים ומוספים. אבל חובות שאין קבוע להם זמן כגון פר העלם דבר של צבור ושעירי עבודה זרה אף בבמה גדולה לא היו קרבין: **א** **בכל הרואה**. בכל מקום שיכול לראות משם את שילה: **יש אחריה היתר**. כשחרבה שילה הותרו

הבמות: